

SÖZEL BÖLÜM

DİKKAT! BU BÖLÜMDE CEVAPLAYACAĞINIZ TOPLAM SORU SAYISI 90'DIR.

İlk 45 Soru

"Türkçeyi Kullanma Gücü",

Son 45 Soru

"Sosyal Bilimlerdeki Temel Kavram ve İlkelerle Düşünme Gücü" ile ilgilidir.

Eşit Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme 90 dakika ayırmanız yararınıza olabilir. Sözel Ağırlıklı ÖSS puanınızın yüksek olmasını istiyorsanız Sözel Bölüme biraz daha fazla zaman ayırabilirsiniz.

Bu bölümdeki sorularla ilgili cevaplarınızı, cevap kâğıdınızdaki "SÖZEL BÖLÜM"e işaretleyiniz.

1. Zaman zaman anılarla yaşamak güzeldir; eğer bu anılar yaşanan günü renklendiriyorsa bir başka mutluluk verir insana.

Bu cümlede geçen "anıların yaşanan günü renklendirmesi" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eski günlere özlem duyulması
B) Dünün yargılanıp değerlendirilmesi
C) Geçmişin, içinde bulunulan zamanı güzelleştirmesi
D) Yaşananların, karşılaşılan güçlükleri yenmede etkili olması
E) Eski günlerin daha anlamlı olduğunun düşünülmesi
2. Bu şairimiz, sanat yaşamında gelmiş geçmiş, eski yeni bütün şiir akımlarından, biçim denemelerinden, tekniklerden ustaca yararlanmasını bilmişti. Yararlandığı kaynaklardan aldığı imgeleri, kendi şiir tezgâhında yeniden dokumuş; onlara, kendi boyasını vurmuştu.

Bu parçada geçen "yararlandığı kaynaklardan aldığı imgeleri, kendi şiir tezgâhında yeniden dokuyarak onlara, kendi boyasını vurmak" sözüyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Okurun dünyasını düşünsel ve sanatsal yönden zenginleştirmek
B) Bugüne değin yazdıklarıyla yetinmeyip sürekli yenilikler aramak
C) Kimi yapıtlardaki eksiklikleri, kendi yapıtlarında gidermeye çalışmak
D) Okurların, yapıtlardan daha çok tat almalarını sağlamak
E) Başkalarından aldıklarını, kişisel ve özgün bir biçime dönüştürmek

3. O, unutulmuş yazarları hatırlatmayı, onların yapıtlarını yeniden gün ışığına çıkarmayı değil, günümüz yapıtlarını, birer birer, okurlara tanıtmayı amaçlamıştı.

Aşağıdakilerden hangisi bu cümleye anlamca en yakındır?

- A) Yapıtları değerlendirirken, geçmişin ürünlerini bugüne taşıma yerine, yeni yazılmış olanları ele almayı isterdi.
B) Geçmişte ortaya konan yapıtların öneminden değil, bugün nitelikli yapıtların nasıl oluşturulacağından söz ederdi.
C) Yıllar sonra yapıtların değil, ancak yazarların anımsanabileceğini düşünürdü.
D) Yıllar önce ortaya konmuş ürünlerin, bugün için büyük bir değer taşımadığına inanırdı.
E) Bugün ortaya konan yapıtların da bir süre sonra eskিয়েceğinin unutulmaması gerektiğini belirtirdi.

4.

- I. Yapıtlarını sık sık okuduğumuz bir şairin dilini, sözcüklere yüklediği yeni anlamları çabuk kavrayabiliriz.
II. Kendilerinden önceki şairlerden etkilenmeyenler, sürekli biçim ve içerik arayışı içinde olan şairlerdir.
III. Kimi şairler zaman geçtikçe şiirlerinde, hep aynı düşüncelere ve hayallere yer verirler.
IV. Sürekli aynı düşünceyi işleyen şairlerin şiirlerini anlamak daha kolaydır.
V. Bir süre sonra özgünlüklerini yitirerek kalıplaşan şairler de vardır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangileri anlamca birbirine en yakındır?

- A) I. ve II.   B) II. ve III.   C) II. ve IV.
D) III. ve V.   E) IV. ve V.

Diğer sayfaya geçiniz.

5. İnsan, bazı şeyleri söylemeyi seçtiği için değil, onları belli biçimde söylemeyi seçtiği için "yazar"dır.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisine anlamca en yakındır?

- A) İnsanların, düşüncelerini söyleyiş biçimiyle söz dağarcığı arasında ilişki vardır.
- B) Bir yazarın neyi söylediğinden çok, nasıl söylediği önemlidir.
- C) İnsanın, söyleyeceklerini seçerken çok özenli davranması gerekir.
- D) Bir yazının okuyucu üzerindeki etkisi, onun anlatım biçimine göre değişir.
- E) Bir yazar, düşüncelerini sınırlamadan, özgürce yazmalıdır.

6. Bir yazarın çocukluğu, o yazarın banka hesabıdır.

Bu cümlede öne sürülen görüş aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yazarın sanatsal yaratıları, çocukluk anılarıyla, çocuklukta yaşadıklarıyla beslenir.
- B) Yazarların çocuklukta birikimleri, yaşlılık döneminde anlam kazanır.
- C) Mutlu bir çocukluk dönemi geçirenler sonraki yıllarda yazar olabilir.
- D) Her yazar çocukluğunda, farkında olmadan, yazarlığa hazırlık dönemi yaşamıştır.
- E) Bir kimsenin yazar olmasında ilk adım, çocukluğunu anlatmasıdır.

7. (I) Türkçe öğretmenimiz, sınıfa girdiği ilk gün bize yaşamöyküsünün ne olduğunu anlatıp kendi yaşamöykümüzü yazmamızı söylemişti. (II) O zaman, bu çalışmanın gerekçesini anlayamamıştım. (III) Bugün, ben de öğretmen olduktan sonra, düşünüyorum da bu çalışma, öğretmen ile öğrenci arasında kurulabilecek güçlü bir iletişimin başlangıcı olabilir. (IV) Ayrıca öğrencilerin, kendilerini tanımalarını sağlayabilir. (V) Keşke tüm öğretmenler bu tür çalışmalarla öğrencilerini, iç dünyalarıyla hesaplaşmaya yönlendirse, kendilerini tanıma konusunda cesaretlendirse.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde "dilek" söz konusudur?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

8. (I) Bu yapıt, romantik romanın bütün özelliklerini taşımaktadır. (II) Romandaki olaylar bilinçli olarak seçilmiştir. (III) Romancı, olayları istediği biçimde geliştirmek için rastlantılardan büyük ölçüde yararlanmış- tır. (IV) Olayları öyküleyişteki neden-sonuç kopuklu- ğuna karşın, kişilerin konuşmalarını yansıtmadaki ba- şarısı romanın en güçlü yanlarından biridir. (V) Kişi- ler, kültür düzeylerine uygun biçimde konuşturulmuş- tur.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, sözü edilen yapıtın "hem olumlu hem de olumsuz" yönleri bir arada verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

9. (I) Bir öykü ustası olarak girdi edebiyat dünyasına. (II) Öykülerinde de romanlarında da hiçbir zaman kolayca kaçmadı. (III) Bunda, sanata duyduğu so- rumluluk kadar okuruna duyduğu saygının da payı vardır. (IV) Yapıtlarının hepsinde sanatsal ve kültürel gelişmeyi besleyici öğeler, ayrıca, okuru, düşünme- ye yönelten özgür önermeler görülür. (V) Bu usta, bi- çimsel yeniliklere açılmaktan hoşlanır ve bunları de- ner. (VI) Basmakalıp reçetelerden, alışılmış neden- sonuç ilişkileriyle oluşturulan yapay anlatımlardan kaçınır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde, II. cümledeki davranışın nedeni açıklanmaktadır?

- A) I. B) III. C) IV. D) V. E) VI.

10. (I) Eleştirmenler, şiirlerinin kolay kolay anlaşılmayan, kapalı bir yapısı olduğunu söyler. (II) Oysa onun ya- şam serüvenini bir ölçüde biliyorsanız o şiirler, sizin için hiç de kapalı bir nitelik taşımaz. (III) Onlarda top- lumsal baskılar altında ezilen insanların sıkıntılarını, bilinçaltı dünyalarını bütün yönleriyle bulabilirsiniz. (IV) Bunları yansıtan imgeler, yoğun anlamlar içerir. (V) Bu durum, şiirlerini her okuyuşunuzda onların başka bir yanının ayrımına varmanızı sağlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisin- den, "şiirlerinde, şairin yaşantısından izler bulundu- ğu" anlaşılmaktadır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV. E) V.

Diğer sayfaya geçiniz.

11. Aşağıdaki yargılardan hangisi kişisel düşünce içermemektedir?

- A) Bu kitap, duyguları etkileyen betimlemelerden uzak, günlük konuşma dilinin inceliklerini içinde barındıran bir dille yazıldığı için her yaştaki okurun beğenisini kazanıyor.
- B) Yazar, bu kitabıyla engin bir birikimi yapıtlaştırarak okura farklı bir dünyanın kapılarını açıyor.
- C) Geçen yıl yitirdiğimiz romancımız adına düzenlenen yarışmada bu yazar, ilk romanıyla ödül aldı.
- D) Bu yazar, gücünü çekici anlatımından ve ilginç olaylardan alan, genellikle şaşırtıcı sonuçlarla biten öyküleriyle tanınmıştır.
- E) Öyküde kahramanın, güçlülüklerle savaşmaktan yılmayan, üretken ve yaratıcı bir insan olduğu gösterilmek istenmiş.

12. (I) Bu zorlu uğraşta, kendimi hiçbir zaman şair olarak görmedim. (II) Bana "şair" diyenlere de içimden hep gülümsedim. (III) Ben, şiir yazma yolunda tutarlı olduğumu sandığım bir biçimde yürüyen, sıradan bir şairim. (IV) Şiir yazma serüveninde, tüm yeteneğimi ortaya koyarak, ulaştığım düzeyi düşürmeden yol alıyorum. (V) Bu tutumum, işimi bir bakıma zorlaştırdığı gibi az şiir yazmama da neden oluyor.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangilerinden, konuşan kişinin alçakgönüllü olduğu anlamı çıkarılamaz?

- A) I. ve II.
- B) I. ve III.
- C) II. ve IV.
- D) III. ve V.
- E) IV. ve V.

13. Ünlü yazar, söyleşimiz sırasında, ----.

Bu cümle aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa, cümlenin öğeleri sırasıyla özne, zarf tümleci, dolaylı tümleş, nesne ve yüklemden oluşur?

- A) son yapıtının ayrı bir değer taşıdığını söyledi
- B) yitirdiğimiz sanatçılardan söz ederken çok duygulandı
- C) topluma yapıtlarıyla ışık tutmaya çalıştığına değindi
- D) bana bugünlere nasıl geldiğini anlattı
- E) sanatçıların örnek alınması gereken kişiler olduğunu ayrıntılı bir biçimde açıkladı

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yan cümlecik temel cümlecğin belirtili nesnesidir?

- A) Havaların düzelmesini dört gözle bekliyorlarmış.
- B) Sonunda, istedikleri gibi güzel ve ucuz bir eve taşınmışlar.
- C) Toplantı salonunda bir köşeye çekilip uzun uzun konuşmuşlardı.
- D) Okullar açılınca yine Ankara'ya geleceklermiş.
- E) Tatillerinin bir bölümünü yaylada geçirmeye karar vermişler.

15. Anneleri yaramazlık yapan çocuklara söylendi.

Bu cümlenin yüklemiyle aşağıdaki cümlelerden hangisinin yüklemi arasında çatı yönünden benzerlik vardır?

- A) Toplantıda önemli kararlar alındı.
- B) Bayram bu yıl daha coşkulu kutlandı.
- C) Okul arkadaşını karşısında görünce çok sevindi.
- D) Üyelere verilen kartların tümü yenilendi.
- E) Törende çağdaş ozanlardan şiirler okundu.

Diğer sayfaya geçiniz.

16. İnsanları eğitmeyi amaçlayan bu yazarın öykü ve romanlar yazarak ulaşmaya çalıştığı nokta, çağdaş uygarlığa uymayan düşünme ve yaşama biçimlerini değiştirmektir.

Bu cümleyle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Filimsiler kullanılmıştır.
B) Birden çok sıfat tamlaması vardır.
C) Özne, birden çok sözcükten oluşmuştur.
D) Bağlaç kullanılmıştır.
E) İlgeçlere yer verilmiştir.

17. (I) Telefonda sesini işitmiştik; ama yüzünü görmemiştik. (II) İşte, karşımızdaydı. (III) Sarıldık, kucaklaştık kırk yıllık dostlar gibi. (IV) Karac' oğlan'ın hemşehrisidir o. (V) İyilik ve esenlik dağıtır Toros insanlarına, bu gül ile nar ülkesinde, Gülnar'da.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) I. devrik cümledir.
B) II. ad cümlesidir.
C) III. nün yüklemli türemiş fiildir.
D) IV. yüklem ve öznenen oluşmuştur.
E) V. nin üç dolaylı tümleci vardır.

18. Kanlıca deyince akla ilk gelen, yoğurt oluyor ( ) Daha eskiler, kahvesini de biliyor. Şöyle değirmende öğütülen ( ) büyük, kulpsuz fincanlarda sunulan kahve ( ) Sonra, kıyı boyunca uzanan yalılar, ille de adıyla anılan koyu ve canım korular ( )

Bu parçada ayrıçla ( ) belirtilen yerlere, aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

- A) (...) (.) (.) (.) B) (.) (.) (...) (...)
C) (:) (:) (...) (.) D) (:) (:) (.) (...)
E) (.) (.) (:) (.)

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki altı çizili sözcüğün yazımı yanlıştır?

- A) Son dönem şairleri bu antolojiye alınmamış.
B) Voleybolcular otobüslerine bindiler.
C) Kardeşi bu filmin yönetmenliğini üstlenmiş.
D) Antrenör bugünkü çalışmayı erken bitirdi.
E) Bu zürafa hayvanat bahçesine yeni gelmiş.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir yazım yanlışı vardır?

- A) Arkadaşları, bu kadar sorumsuz davranmasının nedenini bir türlü öğrenemediler.
B) Kuşkonmaz, saksıda yetiştirilen, uzun saplı, ince ve küçük yapraklı bir süs bitkisidir.
C) Tartışmacı, öne sürdüğü savın doğruluğunu kanıtlıyamadı.
D) Panele, üniversite öğrencileriyle öğretim üyeleri katılmıştı.
E) Aile büyüklerinden öğrenilen el sanatları, yöre halkının geçim kaynağını oluşturuyor.

21. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Sanayide gelişmiş ülkelerde, bu tür sorunlar hızla çözülüyor.
B) Düzenlenen toplantı ve törenlerde bütün öğrenciler görev alıyor.
C) Bu konuda yapılan açıklamaların anlaşılmayacak bir yanı bulunmuyor.
D) Kurumda çalışanların başarısının, bu koşullara bağlı olduğu düşünülüyor.
E) Teknoloji ne kadar artarsa da el emeğinin önemi azalmıyor.

Diğer sayfaya geçiniz.

22. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Buluştukları zaman sanattan, edebiyattan konuşuyor, kimi sanatçıları eleştiriyorlardı.
- B) Ortada, karamsar olmayı gerektirecek bir durum yoktu.
- C) Bu kitapları okumak, çocuğun ufkunu genişletiyor, ona farklı dünyaların kapılarını açıyordu.
- D) Bu, kendi resimleri için açtığı ilk kişisel sergisi olacağı için çok heyecanlıydı.
- E) Çok yorgun olduğu için o akşam erkenden yatmak istedi.

23. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Burada, tiyatro salonundan internet kafeye kadar birçok etkinlik bulunuyor.
- B) Kentteki yaşam, öğretim kurumlarının sayısı arttıkça hareketleniyor.
- C) Öğrencilerin sporla ilgili gereksinimlerinin karşılanması için girişimlerde bulunuluyor.
- D) Kütüphaneden yararlanacak öğrencilerin önce kütüphaneye üye olmaları gerekiyor.
- E) Bilimsel araştırma yapacaklara her türlü olanak sağlanıyor.

24. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir anlatım bozukluğu vardır?

- A) Gazetelerde bu tür haberlere hemen her gün rastlanıyor.
- B) Yazar, yaşadıklarını etkili bir biçimde anlatmakta başarılı olamıyor.
- C) Yemeğini erken yemesi gerektiği halde, hasta bu yasağa uymuyor.
- D) Bu alandaki çalışmaların hâlâ yeterli bir düzeye ulaşamadığı söyleniyor.
- E) Trafikle ilgili sorunların çözümü için, geniş kapsamlı bir toplantı düzenleniyor.

25. Hiç kimse ona gerçeği anlatmamış; onu yalan yanlış sözlerle oyalamıştı.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "gerçeği" yerine "doğruyu" sözcüğü getirilerek
- B) "anlatmamış"tan sonra "herkes" sözcüğü getirilerek
- C) "anlatmamış" yerine "söylememiş" sözcüğü getirilerek
- D) "onu" sözcüğü atılarak
- E) "oyalamıştı" yerine "kandırmıştı" sözcüğü getirilerek

Diğer sayfaya geçiniz.

26. Soğuk bir İstanbul sabahı... Gökyüzünde bulut kayıyor; yağmur yağdı yağacak... Biz yola koyuluyoruz. Yarım saat sürecek yolculuğumuzu, Maltepe'nin bildik sokaklarından geçerek bir an önce bitirme telaşındayız. Sokaklar, işe yetişmek için koşuşanlarla dolu. İnsanlar, rayların üzerinden, sağa sola bakarak, hızlı adımlarla geçiyor. Bir banliyö treni Gebze yönüne doğru gürültüyle yol alıyor.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmuştur?

- A) Öyküleme – betimleme
- B) Açıklama – betimleme
- C) Karşılaştırma – öyküleme
- D) Tanımlama – açıklama
- E) Karşılaştırma – tanımlama

27. Geçmiş Hititlere uzanan Ürgüp'ün taştan yapılmış boz evleri, insanı masallar dünyasının değişik evrine götürür. Bomboş bozkır, uçsuz bucaksız, yapayalnız uzar gider bu saman sarısı diyarda. Modern heykeller gibi özenle yontulmuştur peribacaları ve damlarında duman tüten taş evler. Adı, "kaya" anlamına gelen "ur" ile "çok" anlamına gelen "kóp" sözcüklerinin birleşmesinden oluşan Ürgüp, önce peribacaları demekse, sonra taşın güneşle arkadaşlığı, rüzgârla dansı demek. Taş, Ürgüp'te öncelikle mesken demek; yalnızca mağara, kovuk değil, enikonu bir mesken.

Bu parçanın anlatımında aşağıdakilerden hangisine başvurulmamıştır?

- A) Ayrıntılara yer vermeye
- B) İnsana özgü nitelikleri doğaya aktarmaya
- C) Düş gücünden yararlanmaya
- D) Öznelliğe
- E) Tarihsel değerleri örneklerle açıklamaya

28. (I) Havasından mı, suyundan mı, bilmem; ama başkadır bu yörenin insanları. (II) Sıcacık yürekler, gülümseyen yüzler, içten yaklaşımlar... (III) Yardımsever, konuksever tavırlar ve yoğun bir insan sevgisi... (IV) Çoğu kişiye zaman kaybı gibi gelir insanlarla ilgilenmek. (V) Bu insanlarda sonradan öğrenilen değil, içten gelen bir yaşama sevinci vardır. (VI) Güldüler mi içten gülerler, gözlerinin derinliklerinde yakalarsınız tebessümlerini.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerden hangisi düşüncenin akışını bozmaktadır?

- A) II.   B) III.   C) IV.   D) V.   E) VI.

29. O, okurlarını bilgilendirmekle birlikte onları kendi düşüncelerine göre yönlendirmekten kaçınan bir eleştirmendir. Ele aldığı kitabın niteliklerini sıralar; fakat onunla ilgili öznel yorumlardan kaçınır. Daha doğrusu, yapıyla ilgili kesin bir yargıya varmayı okuruna bırakır. Bu tutum ----.

Bu parçanın son cümlesi, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanabilir?

- A) bilinçli bir okur kitlesinin oluşmasını sağlar
- B) onun, bilgilerine güvenmediğini gösterir
- C) yazarın, geniş okur kitlelerince anlaşılmasına neden olur
- D) okurun, okuma zevkini köreltir
- E) onun, kişiliğine olan saygıyı azaltır

Diğer sayfaya geçiniz.

30. ---- Onlardan hep ağır, oturaklı kişiler olmaları istenmiştir. Sanki öyle davranınca saygın olunacakmış gibi! Bir çocuk, öğreniminin ancak ilk yıllarında gülebilir. Daha büyük sınıflarda hiç gülebilir mi? Adı hemen "sırıttık"a çıkar. İş yaşamında, müdür memura gülmez; memur vatandaşa gülmez. Neden bu asık yüzlülük? Nereden kaynaklanıyor bu gülme korkusu?

Bu parçanın başına, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kimileri, beğenilen insanların, az gülen insanlar arasından çıktığı görüşünü benimser.
- B) Büyükler, küçükleri eleştirip onlardan kendileri gibi düşünmelerini beklerler.
- C) Çok gülenlerin, kimi zaman çevresindekileri rahatsız edebileceklerini düşünmeleri gerekir.
- D) İnsanlarımızın gülmeye yatkınlığı vardır; ama buna sürekli engel olunmuştur.
- E) Toplumumuzda, genellikle, ağırbaşlı kişiler öne çıkmıştır.

31. İnsanların beğenileri birbirine uymaz. Belki o kırmızıdan hoşlanıyor, siz yeşili seviyorsunuzdur. Belki o, Wagner'in müziğini beğeniyor, siz, Mozart'ı yeğliyorsunuzdur. ---- Gördüklerinden ve dinlediklerinden aldığı tat sizinkine uymuyor diye karşınızdakini zevksizlikle, kabalıkla suçlamaya hakkınız yoktur.

Bu parçada boş bırakılan yere, düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Kimi zaman beğenilerinizin bağdaştığı da olur.
- B) Öteki sanat dallarında da böyledir bu.
- C) Öyleyse nelerden hoşlandığınızı bilmeniz gerekir.
- D) Çünkü, insanların beğenileriyle davranışları arasında ilişki vardır.
- E) Değerlendirmeleri belirli ölçütlere göre yapmak gerekir.

32. Biz genç gazeteciler, her hafta onun evine giderken korkardık. İçimizden, acaba o hafta gazetede yazdıklarımızla gerçek düşüncelerimiz arasında bir fark var mı, diye düşünürdük. Çünkü o, düşünsel dürüstlikle bağdaşmayan yargıları hiç çekinmeden eleştirir; yanlışlarımızı yüzümüze vururdu. Biz bilirdik ki o bir şeyi kötüledi mi, bunda haklıdır.

Bu parçada sözü edilen kişi aşağıdakilerden hangisiyle nitelendirilebilir?

- A) Öfkeli, çalışkan
- B) Çok okuyan, sıcakkanlı
- C) Duygusal, kötümser
- D) Bilgili, davranışlarında incelik bulunmayan
- E) Açık sözlü, doğruluktan ayrılmayan

33. Onunla ilgili olarak şunları söyleyebilirim: Sözcüğün gerçek anlamıyla çağdaş bir insandı. On beş yıllık çok yakın düşünce ve çalışma arkadaşlığımız boyunca, onun, özel yaşamında da iş yaşamında da derin bir sorumluluk duygusuyla hareket ettiğini gözledim. Bu duygu, yediği ekmekten, içtiği sudan, konuştığı kimselere, yaşadığı topluma kadar, sahip olduğu her şeyin karşılığını verme duygusudur.

Bu parçaya dayanarak, sözü edilen kişiyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine varılabilir?

- A) Çevresindekilerle ilişkilerini aynı düzeyde tutmayı başarır.
- B) Başkalarının da kendisi gibi olmasını ister.
- C) Sahip olduklarını gerçekten hak edebilmiş olmayı önemser.
- D) Elindekilerle yetinip mutlu olur.
- E) Yaşamını, kimseden yardım görmeden sürdürür.

Diğer sayfaya geçiniz.

34. Dil devrimimiz, Cumhuriyetten çok önce başlamış; ancak gerçek başarısını, Cumhuriyet dönemi yazar ve bilim adamlarının çalışmalarıyla göstermiştir. Yabancı sözcük ve kurallardan hızla kurtulan Türkçemiz, yeni sözcüklerle hem gelişmiş hem zenginleşmiştir. Türkçemizin çeşitli olanaklarından yararlanılarak dile kazandırılan bu yeni sözcük ve terimler aracılığıyla, bilimsel bulgu ve bilgiler toplumun bütün kesimlerince, büyük ölçüde benimsenmiştir. Bu yolla, insanımızın düşünme ve aklını kullanma gücü geliştirilmiştir.

Bu parçada dil devrimiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi vurgulanmaktadır?

- A) Halkın aydınlanmasını sağladığı
- B) Bilim ve sanatı geliştirdiği
- C) Çok eski bir geçmişi olduğu
- D) Gerçekleşmesinde değişik yollara başvurulduğu
- E) Okur yazar sayısını artırdığı

35. Bir yazarı, içinde yaşadığı “zaman” gibi, “mekân”ın da etkilediğine inanıyorum. Yazar, bu öğelerin ikisini de kendi merceğinden geçirdikten sonra yapıtına yansıtır. Ayrıca, yazarın yetişmesi, var olması, yalnızca içinde yaşadığı toplumla, coğrafya ile, kültürle ilgili bir sorun da değil. Yazarın, özellikle, okuyarak açıldığı dünyaların etkisiyle biçimlenmesi söz konusudur.

Bu sözler aşağıdaki sorulardan hangisine karşılık söylenmiş olabilir?

- A) Yazarlar yapıtlarını oluştururken nelerin etkisinde kalmaktan kaçınmalıdır?
- B) Yazarın bir toplumdan etkilenmesi için, o toplumda hangi nitelikler bulunmalıdır?
- C) Okurlar, yazarların, yapıtlarında yaşadıkları çevreyi yansıtmalarını beklerler mi?
- D) Kimi kentlerin, o kentte yaşayan yazarları etkilediği görüşünü nasıl değerlendiriyorsunuz?
- E) Yazarların, yaşadıklarını yazması, onları başarıya götürür mü?

36. Ünlü yazar, genç yazara mektubunda şöyle diyordu: “Doğa betimlemelerinizde gerçek sanatçılara özgü bir çaba içindedir. Ancak ‘deniz derin derin nefes alırken’, ‘ağaçlar hiç durmadan mırıldanırken’ türünden betimlemeleriniz, anlatımı basmakalıplaştırıyor; bazen de anlaşılabilir durumlara sokuyor. Unutmamak gerekir ki, doğa betimlemelerinde güzellik, ‘Güneş battı.’, ‘Yağmur başladı.’ gibi cümlelerle elde edilir.”

Bu parçaya göre, ünlü yazar genç yazara aşağıdakilerden hangisini önermektedir?

- A) Ayrıntıları seçmede gözlemlerden yararlanmasını
- B) Birbirini çağrıştıran sözcükleri kullanmasını
- C) Anlatımda yalınlığa özen göstermesini
- D) Varlıkları eylem içinde vermesini
- E) Değişik anlatım biçimlerine yönelmesini

37. Romanda, uzun süre yurdundan ayrı kalmış iki kişinin geri dönüşü anlatılır. İkisi de geri döndüklerinde vatanlarına yabancılaşmıştır. Çocukluklarına, gençliklerine ait anılar, zaman içinde belleklerinde korunmadığı için yok olmuştur. Tekrar kavuşulan resimler, günlükler, evler, sokaklar da anlamlarını çoktan yitirmiştir. Çünkü, bambaşka bir yerde yaşam sürerken, anıları çağrıştıran mekânlardan uzakta bellek beslenmez, dolayısıyla boşalır. Belleği canlı tutan, karşılıklı ilişkilerle bu anıların tazelenmesidir.

Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Geçmişte yaşananların canlı kalması, onların aynı ortamda anımsanmasına, paylaşılmasına bağlıdır.
- B) Memleketinden yıllarca ayrı kalmış kişiler, geri geldiklerinde çevrelerine uymakta sıkıntı çekerler.
- C) Koşullar değiştikçe eski izlenimlerin yerini yenileri alır.
- D) Olayların insanlar üzerinde yaratacağı etki ortamdaki ortama değişir.
- E) Üzerinden zaman geçtikçe eski yaşantılar unutulur.

Diğer sayfaya geçiniz.

38. Bir romanı elime alıp okumaya başladığımda kendimi okyanusta kaybolmuş küçük bir balık gibi hissedirim. Neredeyim? Nereye sürükleniyorum? Biraz şaşkınlık, biraz kaybolmuşlukla sözcüklerin arasında bir şeyler bulmaya çalışırım. Sonra, bir anda kendimi, yazarın oltasına takılmış bulurum ve roman çok iyiye bittiğinde hâlâ oltadayımdır. Aksi halde, bir yerlerde oltadan kurtulmuş, zihnim dağılmış, nerede olduğumu unutmış, dolanmaya başlamışımıdır.

Bu parçaya dayanarak, aşağıdaki genellemelerden hangisine varılabilir?

- A) Romanlar, okuyucuları gerçek yaşamdan uzaklaştırır.
- B) Okurların bir romanı sonuna değin anlayarak okuması, o romanın değerini ve etki gücünü gösterir.
- C) Her romanın kendine özgü bir okuyucu kitlesi vardır.
- D) Okuru şaşırtan romanlar, anlatım gücü üstün olanlardır.
- E) Güçlü romanlar, okurların duygu ve düşünce dünyasını biçimlendirir.

39. Kitaplarla tanıştıktan sonra yaşamım anlam kazandı, diyebilirim. İnsanlarla iletişimim çok değişti; konuşurken, yazarken, okurken, düşünürken neredeyse hiçbir sorun yaşamıyorum. Dünyaya daha geniş bir pencereden bakmayı öğrendim. Kendimi çok daha rahat anlatabiliyorum. Keşke herkes zamanını nasıl değerlendireceği üzerinde düşünse ve bunun bir kısmını okumaya ayırsa. Böylece insanlarda kendini bir başkasının yerine koyma duygusu gelişir ve bireyler birbirleriyle daha rahat iletişim kurabilir.

Bu parçada okumayla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Zamanın bilinçli kullanılmasıyla bağlantılı olduğuna
- B) Bireylerin, olayları algılayış biçimini değiştirdiğine
- C) İnsanların birbirlerini anlamasını kolaylaştırdığına
- D) Kişilerin, kendilerini tanımalarına olanak sağladığına
- E) İnsanlara, başkalarını yönlendirme gücü kazandırdığına

40. Tarihçilere göre, günümüzden binlerce yıl önce Anadolu'da, Çatalhöyük'te insanlık tarihinin en eski uygarlıklarından biri yaratılmıştır. Bu uygarlığı yaratanlar, tarihin ilk çiftçileri sayılmaktadır. Bu insanlar, tarımla uğraşmayı, evcilleştirdikleri hayvanlarla, yetiştirdikleri bitkilerle beslenmeyi öğrendiler. Bugünkü aile ve kent düzenini dünyada ilk kez onlar kurdular. Daha sonra Kibele ve Artemis adlarını alacak olan ana tanrıça ve bereket tanrıçasına tapınma ilk kez burada ortaya çıktı. Tarihte ilk kez, evlerini sanat eseri sayılabilecek güzellikte duvar resimleriyle, kabartmalarla onlar süslediler.

Bu parçaya göre, Çatalhöyük'teki uygarlığı yaratanlar için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kimi dinsel inançlara öncülük etmişlerdir.
- B) Toprağı işlemede, kendilerinden sonraki toplumlara örnek olmuşlardır.
- C) Toplumsal yaşamın gerektirdiği kurumları oluşturmuşlardır.
- D) Anadolu tarihi onlarla başlamıştır.
- E) Ev içi düzenlemelere estetik boyutlar katmışlardır.

41. O, evrensel değerleri, toplumcu şiirin potasında eriten şairlerimizden biridir. İnsanı ilgilendiren her olaya, her yaşantıya şiirlerinde yer vermiştir. Bu nedenle anılar, geziler, güncel haberler, duyarlı bir gözlemin açtığı yolda, şiirinin içine akar.

Bu parçada sözü edilen şairle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Şiirlerinde konu çeşitliliği görülür.
- B) Dünyaca tanınmış bir sanatçı olmayı amaçlar.
- C) Bireysellikten uzak bir tutum takınır.
- D) Olayları ve durumları dikkatle inceler.
- E) Tüm insanlığı kucaklamayı amaçlayan şiirler yazar.

Diğer sayfaya geçiniz.

42. Yazmak, biraz da bencilliktir. Kendini kanıtlama, kendini doyurma biçimidir. Yoksa, okunacak bunca güzel kitap varken yazmak, benim için, belki de budalalık. Buna karşın yazmaktan geri kalmadım. Kendi iç çelişkilerimi, insanlar arasındaki çelişkileri yakalayıp anlattım. Öykülerimde, içimdeki hüznü değil, ince esprileri ve ironiyi yansıtmaya çalıştım.

Aşağıdakilerden hangisi bu sözleri söyleyen sanatçının bir özelliği değildir?

- A) Özeleştiri yapabilme
- B) Güldürmeye yatkınlığı olma
- C) Yazarlığın, bir tür kendini düşünme olduğuna inanma
- D) Yapıtlarını başkalarınınkinden değersiz bulma
- E) Gerçek duygularını yansıtmakta zorlanma

43. Yazar, Hamlet çevirisinin sonundaki notta, tüm Shakespeare çevirileri için ortak olabilecek düşüncelerinden söz etmiş. Çeviri yapmanın okumaktan, dinlemekten, seyretmekten çok daha zor olduğunu belirtmiş. Ayrıca bunun, metnin tadına gerçek anlamda varmayı sağladığını söylemiş. Hamlet'i çevirmek için gecesini gündüzüne katarak aylarca çalıştığını belirtip şunu eklemiştir: "Kim bilir ne hale getirmişimdir istemeden Hamlet'i? Yapıtları kuşa çevirmek, biraz da çeviriciliğin şanından değil midir? Ne var ki kuşa çevirdiğimiz bu yapıtlar, bizim taktığımız bücür kanatlarla da uçabiliyor ne hikmetse. Bu, soluklarının rüzgârıyla oluyor belki de."

Bu parçada aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Çeviri yapıtlarda, okurun, aradığı tadı bulamadığına
- B) Çeviri yaparken yazarın, yapıttaki güzellikleri gördüğüne
- C) Bir yapıtı başka bir dile çevirmenin çok güç bir iş olduğuna
- D) Çeviride, yapıtların kimi özelliklerinin aktarılmadığına
- E) Hamlet'i çevirmenin çok zaman isteyen bir iş olduğuna

44. Bu eleştirmenimiz, tiyatro yapıtlarına ilişkin hemen bütün eleştirilerinde, yer yer bilgi vererek izleyicilerin eğitilmesine katkıda bulunmakta, onlarda bir bakış açısı geliştirmeye çalışmaktadır. Bu arada, yapıtı eleştirmekten kaçınmamakta, düşündüklerini, bir yolunu bularak mutlaka söylemektedir. Daha çok, tiyatro sanatçılarına yöneltilen bu eleştiriler, kimi zaman dolaylı olmakta, satır aralarında kalabilmektedir. Öyle de olsa, bir taşla iki kuş vurulmakta; hem sanatçıların dikkati çekilmekte hem de seyircinin oyunu algılamasına kılavuzluk edilmektedir. Bunun yanı sıra, seyircilerin tiyatrodan kaçması önlenmekte, dahası sayısının artması sağlanmaktadır.

Aşağıdakilerden hangisi, bu parçada sözü edilen sanatçının eleştirileriyle sağladığı yararlardan biri değildir?

- A) İzleyiciye oyunu belli açılardan inceleyebilme gücü kazandırma
- B) Sanatçıları, üstü kapalı eleştirilerle uyarma
- C) Oyunun anlaşılmasına yardımcı olma
- D) Yaptığı yorumlarla tiyatroya yeni bir yön verme
- E) İzleyicinin tiyatroya ilgi duymasını sağlama

45. Ünlü yazarımızla Türk sanat yaşamı üzerine konuştuk. Bize, hayatını kalemiyle kazandığından söz etti. Yalnızca halkın kendisini anladığını, kimi aydınların kendisini hâlâ ciddiye almadığını yana yakıla anlattı. Bu arada, radyoda skeçler yayımlayacak kişilerin, kendisinden de komik diyaloglar istediğini söyledi. Bize bugün aklımda kalmayan; ama o zaman üzerimizde kötü bir etki bırakan mektubu okudu. Her satırını okurken sinirleniyor: "Adamlara bakın, beni soyтары sanıyorlar, insanda biraz anlayış olmalı!" diyerek öfkesini yansıtıyordu.

Bu parçadan söz konusu romancıyla ilgili olarak aşağıdaki yargıların hangisine varılamaz?

- A) Belli bir kesimin davranışlarından rahatsızlık duymaktadır.
- B) Yalnızca insanları güldürmek amacıyla yazmayı, kendisine yakıştıramamaktadır.
- C) Tiyatroyu bir tür olarak önemli bulmamaktadır.
- D) Kültürlü kimi okurlar, kendisine gereken değeri vermemektedir.
- E) Sanatsal çalışmalarıyla geçimini sağlamaktadır.

Diğer sayfaya geçiniz.

ÖSS 2002
BASIN KOPYASI CEVAP ANAHTARI

SÖZEL BÖLÜM

1. C	31. B	61. D
2. E	32. E	62. C
3. A	33. C	63. E
4. D	34. A	64. A
5. B	35. D	65. A
6. A	36. C	66. C
7. E	37. A	67. E
8. D	38. B	68. B
9. B	39. E	69. B
10. B	40. D	70. E
11. C	41. B	71. A
12. E	42. E	72. B
13. D	43. A	73. E
14. A	44. D	74. B
15. C	45. C	75. D
16. E	46. C	76. A
17. A	47. E	77. D
18. B	48. A	78. C
19. D	49. D	79. C
20. C	50. E	80. E
21. E	51. B	81. B
22. D	52. C	82. E
23. A	53. B	83. A
24. C	54. A	84. D
25. B	55. E	85. C
26. A	56. C	86. D
27. E	57. E	87. C
28. C	58. A	88. E
29. A	59. B	89. C
30. D	60. E	90. A

SAYISAL BÖLÜM

1. C	31. D	61. B
2. A	32. E	62. D
3. E	33. D	63. A
4. B	34. A	64. C
5. D	35. B	65. B
6. C	36. E	66. E
7. A	37. B	67. C
8. C	38. D	68. B
9. B	39. B	69. A
10. E	40. A	70. B
11. A	41. E	71. E
12. B	42. C	72. A
13. D	43. D	73. D
14. A	44. B	74. E
15. E	45. D	75. A
16. D	46. D	76. D
17. B	47. B	77. C
18. C	48. A	78. B
19. E	49. E	79. D
20. A	50. D	80. E
21. C	51. A	81. D
22. D	52. E	82. B
23. C	53. E	83. C
24. B	54. C	84. B
25. C	55. D	85. A
26. E	56. E	86. C
27. C	57. B	87. A
28. A	58. E	88. C
29. E	59. C	89. D
30. B	60. B	90. E